



Interventies

In deze aflevering van het *PW Wetenschappelijk Platform* treft u een aantal artikelen aan op het vlak van resultaatmeting na gerichte interventie op het gebied van de farmaceutische patiëntenzorg. Verweij e.a. laten zien dat door middel van *supervised drug rounds* op afdelingen interne geneeskunde en algemene chirurgie de risico-inventarisatiescore daalt. De risico-inventarisatiescore is een product van de frequentie en de ernst van een (potentiële) fout. De auteurs geven aan dat het gaat om een relatief eenvoudige interventie. De vraag blijft echter welk tijdsbeslag deze interventie gaat nemen. De auteurs beschrijven dat de resultaten voortkwamen uit "observaties tijdens een volledige dag- en avonddienst op een doordeweekse dag". Dit zou kunnen betekenen dat er fulltime een medewerker bezig is met de *supervised drug rounds*. Dat maakt de resultaten niet minder interessant, maar vertaalbaarheid en realisatie op continue basis mogelijk lastiger. Engel-Dettmers e.a. geven in hun artikel aan dat een eenvoudige interventie als het versturen van een brief aan de behandelend arts met een advies rond stoppen of afbouwen van benzodiazepinen tot een fors effect leidt. Op zich hebben we dat resultaat al vaker gezien bij dit type interventie, maar Engel-Dettmers e.a. hebben een populatie psychiatrische patiënten binnen GGZ-instellingen geïnccludeerd. Deze patiënten zijn bij eerdere onderzoeken geëxcludeerd. Op voorhand zou verwacht worden dat voor de GGZ-populatie met deze eenvoudige interventie een zeer bescheiden effect gerealiseerd kan worden. Een mooi voorbeeld van een praktijk-onderzoek met een eenvoudige interventie maar klinisch relevante uitkomsten.

Beide artikelen geven interessante ideeën voor het uitvoeren van interventies, soms voor populaties die niet direct als kansrijk beschouwd worden voor het slagen van de interventie. Wie weet kan een van u de resultaten op korte termijn bevestigen door eigen onderzoek op deze plaats te rapporteren.

Eric van Roon

Oorspronkelijke artikelen

- 98** Verhoging van medicatieveiligheid bij geneesmiddelen-toediening op twee verpleegafdelingen
S.L. Verweij, E.T. Sportel en R.T.M. van der Hoeven
- 102** Interventie door de ziekenhuisapotheek als hulpmiddel bij reductie van benzodiazepinegebruik in de tweedelijns-psychiatrie
E.M. Engel-Dettmers, R.C. de Knijff, B. Ploeger, W.C. van der Zwet en I.R.F. van Berlo-van de Laar
- 106** Vragen en problemen bij stoppen met antidepressiva
E.C.G. van Geffen, M. Brugman, R. van Hulten, M.L. Bouvy, A.C.G. Egberts en E.R. Heerdink
- 109** Antibioticagebruik voor ziekenhuisopname voorspelt microbiologische etiologie van pneumonie
Ewoudt M.W. van de Garde, Henrik Endeman, Remco N. van Hemert, G. Paul Voorn, Vera H.M. Deneer, Hubert G.M. Leufkens, Jules M.M. van den Bosch en Douwe H. Biesma
- 112** Farmaceutische ontwikkeling van intraveneuze toedieningsvormen voor de experimentele cytostatica imexon en ES-285
M.W.J. den Brok, B. Nuijen en J.H. Beijnen
- Casuïstische mededelingen**
- 118** Fosfaatsuppletie niet altijd veilig. Een zuigeling met apneu en tetanie
Y. Rijk, M. Klaassens, C.W.M. Verlaet, E.J. Vollaard en B.A. Semmekrot

Nederlands farmaceutisch onderzoek in de internationale literatuur: 117

Richtlijnen voor kopij zijn beschikbaar op www.pw.nl of op te vragen bij redactie@pw.nl

Colofon

Redactieraad PW Wetenschappelijk Platform

Voorzitter: Dr. Eric N. van Roon, Apotheek Zorggroep Noorderbreedte, Leeuwarden / Apotheek Ziekenhuis De Tjongerschans, Heerenveen

Vice-voorzitter: Prof. dr. Peter A.G.M. de Smet, WINAP, Den Haag / UMC St Radboud, Nijmegen

Leden: Dr. Marcel L. Bouvy, SIR Institute for Pharmacy Practice and Policy, Leiden / Departement Farmaceutische Wetenschappen, Universiteit Utrecht; Dr. Wilma Denneboom, Apotheek Meindersma, Deventer / Centre for Quality of Care Research, UMC St Radboud, Nijmegen; Prof. dr. Toine C.G. Egberts, Apotheek UMC Utrecht / Departement Farmaceutische Wetenschappen, Universiteit Utrecht; Dr. Marten Heeringa, NV Organon, Oss; Dr. Jos G.W. Kosterink, Klinische Farmacie en Apotheek, UMC Groningen; Drs. Anne J. Leendertse, Apotheek UMC Utrecht / Departement Farmaceutische Wetenschappen, Universiteit Utrecht; Prof. dr. Maarten J. Postma, Sociale Farmacie, Farmaco-epidemiologie & Farmacotherapie, Rijksuniversiteit Groningen; Dr. Ada G.G. Stuurman-Bieze, Apotheek Marknesse, Marknesse / Stichting Health Base, Houten; Dr. Suzanne Vink-Hermeling, OctoPlus NV, Leiden

Toegevoegde leden: Niels J.C.P.M. van Haarlem, hoofdredacteur; Ir. Arjan K.S. Polderman, redacteur / secretaris